

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 341/2021-51

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej spoločnosťou ULC Čarnogurský s. r. o., Tvarožkova 5, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Mag. Ján Čarnogurský, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Cob 63/2020 zo 17. júla 2020 a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. októbra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Cob 63/2020 zo 17. júla 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal. Rozhodnutie všeobecného súdu uvedené v záhlaví tohto uznesenia navrhuje zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že podaním doručeným Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) obchodná spoločnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „navrhovateľka“), žiadala, aby okresný súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by zakázal sťažovateľke nakladať s presne špecifikovanými nehnuteľnosťami vo výlučnom vlastníctve sťažovateľky, prikázal sťažovateľke zdržať sa odstúpenia od zmluvy o nájme nehnuteľností s následnou možnosťou jej kúpy č. 0406000535 z 25. januára 2008 (ďalej len „zmluva o nájme“), uložil jej podať žalobu vo veci samej a zaviazal sťažovateľku nahradiť jej trovy konania.

3. Okresný súd uznesením č. k. 33 Cb 110/2019 z 20. decembra 2019 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) návrhu navrhovateľky v celom rozsahu vyhovel. Krajský súd na odvolanie sťažovateľky napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 33 Cb 110/2019 z 20. decembra 2019 a priznal navrhovateľke proti sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť argumentujúc, že

a) skutkové a právne závery krajského súdu sú v príkrom rozpore s existujúcou zmluvnou dokumentáciou medzi stranami sporu, ktorú krajský súd interpretoval svojvoľným spôsobom, v rozpore s logikou obchodných vzťahov, a tak zasiahol do autonómie vôle subjektov súkromného práva,

b) krajský súd prejedlikoval rozhodnutie vo veci samej, čo je v prípade konania o nariadenie neodkladného opatrenia neprípustné a protiústavné,

c) krajský súd (v nadväznosti na nariadené neodkladné opatrenie okresným súdom) rozsahom uloženého zákazu neprimerane zasiahol do jej práv, pričom neodôvodnil prečo, okrem už tak vážneho zásahu do jej práva nakladať s vlastným majetkom jej zakázal vykonávať aj bežný obchodný úkon, ktorým je odstúpenie,

d) arbitrárnym a protiústavným zistením krajského súdu je to, že neplnenie navrhovateľkou (neplatenie lízingových splátok) nebude mať vplyv na vznik zmluvných pokút, sankčných úrokov, resp. iných sankcií vyplývajúcich zo zmluvy o nájme, keď odpustenie zmluvných pokút a sankčných úrokov v liste z 5. septembra 2013 sa týkalo výhradne a jedine jednej mimoriadnej splátky,

e) závery krajského súdu obsiahnuté v napadnutom uznesení sú protiústavné, arbitrárne, predčasné, keďže *de facto* konštatujú neexistenciu práva sťažovateľky na penalizáciu už v nariadenom neodkladnom opatrení bez skúmania ďalších právnych otázok a zmluvných podmienok,

f) záver krajského súdu o tom, že neboli naplnené podmienky na plnenie do úradnej úschovy s účinkami splnenia dlhu podľa § 568 Občianskeho zákonníka, je v rozpore s reálnym skutkovým stavom,

g) jej konanie spočívajúce v uplatnení si penalizácie nemožno považovať za rozpor s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom iba preto, že navrhovateľka si (možno účelovo) nesprávne vykladá list z 5. septembra 2013, ktorý obsahoval vzdanie sa zmluvných pokút a sankčných úrokov iba za rok 2013.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia.

6. Z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o vydaní neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (m. m. I. ÚS 542/2020).

7. Bez ohľadu na uvedené ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené.

8. Ústavný súd k námietkam sťažovateľky poukazuje na body 26 a 27 napadnutého uznesenia, z ktorých je zrejmé, že krajský súd posudzoval písomnú dokumentáciu medzi stranami sporu (list z 5. septembra 2013, pozn.) len v rozsahu potrebnom na posúdenie, či navrhovateľka osvedčila skutočnosť odôvodňujúcu potrebu bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu. V tomto kontexte prihliadol na text uvedeného listu, z ktorého mal za preukázané, že sťažovateľka dala navrhovateľke výslovný písomný pokyn, aby neuhradila nielen základ trištvrté ročnej splátky, ale aby neuhradila ani ďalšie nasledujúce základy splátok, a zároveň jej oznámila, že ich nezaplatenie nebude mať vplyv na zmluvné pokuty a sankčné úroky. Konštatoval, že sťažovateľkou uplatnená interpretácia, a to že odpustenie zmluvných pokút a úrokov sa týkalo iba mimoriadnej splátky splatnej 31. decembra 2013, nezodpovedá výslovnému obsahu predmetného listu.

9. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd akcentuje, že pre úspešnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné, aby boli osvedčené základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Uvedenému zodpovedá aj procesný postup všeobecného súdu v tomto konaní, ktorý nedosahuje intenzitu plnohodnotného dokazovania podľa § 185 a nasl. Civilného sporového poriadku. Pokiaľ krajský súd prihliadol pri vyhodnocovaní osvedčenia skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov na doslovný obsah písomnej dokumentácie medzi stranami sporu v tomto type konania, keď rozhoduje spravidla bez pojednávania a nevykonáva dokazovanie v celom rozsahu tak, ako v konaní vo veci samej, nemožno prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľky o tom, že týmto prejudikoval rozhodnutie vo veci samej (vrátane prejudikovania neexistencie práva sťažovateľky na penalizáciu, pozn.), ani jej námietke o svojvoľnej interpretácii existujúcej zmluvnej dokumentácie. Z napadnutého uznesenia je zrejmé, že vo veci samej bola 13. marca 2020 podaná žaloba. V preskúvanom prípade tak spor bude ešte len v merite posudzovaný všeobecnými súdmi vrátane celého dokazovania s tým súvisiacim, a teda sťažovateľka bude môcť uplatniť svoju skutkovú a právnu argumentáciu vzťahujúcu sa na vec v celom rozsahu a súdy budú povinné sa s dôkazmi vysporiadať v súlade so zásadami ustanovenými príslušným procesným predpisom vrátane jej argumentácie o tom, že odpustenie zmluvných pokút a sankčných úrokov v liste z 5. septembra 2013 sa týkalo výhradne a jedine jednej mimoriadnej splátky. Uvedené platí aj vo vzťahu k jej prípadnému ne/konaniu v rozpore s dobrými

mravmi a poctivým obchodným stykom. Krajský súd sa v preskúvanom prípade obmedzil len na konštatovanie, že z postupu sťažovateľky sa z doteraz preukázaných skutočností javí, že by mohlo ísť aj o jej snahu výkonom svojho práva znevýhodniť navrhovateľku a spôsobiť jej ujmu, čo nemožno v tomto rozsahu považovať za konečný názor na ne/konanie sťažovateľky v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, resp. v rozpore s dobrými mravmi.

10. Sťažovateľka tiež namieta, že záver krajského súdu o tom, že neboli naplnené podmienky na plnenie do úradnej úschovy s účinkami splnenia dlhu podľa § 568 Občianskeho zákonníka, je v rozpore s reálnym skutkovým stavom. V tejto súvislosti krajský súd poukázal, že na to, aby bola navrhovateľka oprávnená uložiť predmet plnenia do úradnej úschovy s účinkami splnenia dlhu, musel by byť objektívne daný stav, keď nemôže splniť svoj záväzok priamo veriteľovi, a to pri súčasnom splnení aspoň jednej z alternatívne vymedzených podmienok v § 568 Občianskeho zákonníka. V tomto kontexte uviedol, že z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a ani z odvolania nevyplýva, že by v danom prípade došlo k naplneniu niektorej z nich (bod 28 napadnutého uznesenia, pozn.).

11. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že v danej veci došlo k situácii, v ktorej zákon pripúšťal, aby navrhovateľka vkladala lízingové splátky do solučnej úschovy, keďže táto mala odôvodnené pochybnosti o tom, kto je veriteľ. Poukazuje na to, že tak, ako sama navrhovateľka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedla, boli jej doručené exekučné príkazy, ktorými jej bolo zo strany súdneho exekútora prikázané, aby sťažovateľke nevyplatila jej nároky v podobe lízingových splátok. Ústavný súd konštatuje, že z takto uplatnenej argumentácie nie je zrejmé, v čom sťažovateľka vidí v názore krajského súdu o nesplnení podmienok podľa § 568 Občianskeho zákonníka taký názorový exces, ktorý by odôvodňoval potrebu ingerencie ústavného súdu. Len skutočnosť, že navrhovateľke boli doručené exekučné príkazy, na základe ktorých jej bolo uložené nevyplácať sťažovateľke lízingové splátky, nesignalizuje, že navrhovateľka by mala mať odôvodnené pochybnosti o tom, kto je veriteľ, pričom sťažovateľka už žiadnu inú argumentáciu k tejto námietke v ústavnej sťažnosti neuvádza.

12. Len názor sťažovateľky o tom, že boli splnené podmienky podľa § 568 Občianskeho zákonníka, je len vyjadrením jej nesúhlasu s právnym záverom krajského súdu. Ústavný súd v danej súvislosti uvádza, že jeho prieskumná činnosť nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom, a preto nie je jeho úlohou prehodnocovať správnosť právnych názorov všeobecného súdu, ku ktorým všeobecný súd dospel pri výklade podústavného práva, a to ani v prípade, ak by s takým rozhodnutím nesúhlasil.

13. Z napadnutého uznesenia je zrejmé, že krajský súd sa stotožnil so závermi okresného súdu. Okresný súd v bodoch 9 a 10 svojho uznesenia poukázal na skutočnosť, že postupom sťažovateľky hrozí navrhovateľke zmarenie možnosti uplatniť si kúpu predmetu lízingu. Zdôraznil, že navrhovateľka v podanom návrhu uviedla, že je pripravená uhradiť posledné lízingové splátky, keďže je v jej záujme, aby nadobudla vlastníctvo k predmetu lízingu a z dôvodu, že sťažovateľka chce od zmluvy od nájmu odstúpiť, hrozí, že k ukončeniu zmluvného vzťahu dôjde skôr, ako bude môcť uhradiť posledné splátky, a teda jej hrozí riziko zásahu do jej práv, keď by došlo k zmareniu jej možnosti uplatniť si kúpu predmetu lízingu. Z ústavnoprávneho hľadiska je tak podstatné, že všeobecné súdy odôvodnili potrebu zásahu do práv sťažovateľky v rozsahu nariadeného neodkladného opatrenia, a to aj vo vzťahu k uloženému príkazu zdržať sa odstúpenia od zmluvy

o nájme, a nič nesignalizuje, že by v preskúvanom prípade právne účinky neodkladného opatrenia obmedzili sťažovateľku neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah.

14. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval právne závery všeobecných súdov a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom uvedeným v napadnutom uznesení krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti tohto názoru a ani nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť názor krajského súdu svojím vlastným.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd neidentifikoval v záveroch formulovaných krajským súdom a jeho postupe arbitrárnosť, ktorá by mohla signalizovať porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu